

EN KVINNAS VAL

Maryam älskar sitt arbete som läkare på ett sjukhus på den saudiska landsbygden, även om det finns manliga patienter som vägrar att behandlas av henne. När hon blir inbjuden till en läkarkonferens utomlands känner hon sig glad och bekräftad. Men det vänds snabbt till besvikelse när myndigheterna kräver medgivande från hennes pappa, som råkar vara bortrest. Fler motgångar sker, och frustrerad och arg bestämmer sig Maryam för att ta saken i egna händer, och se till att göra sin röst hörd. Med hela det patriarkala styret emot sig anmäler hon sig som kandidat i det kommande kommunvalet.

En ny film av regissören bakom succén Den gröna cykeln.

GENRE: Spelfilm

ÄMNE: Modersmål, Religion-
skunskap, Samhällskunskap,
Värdegrund

ÅLDER: Från 13 år (H, Gy)

SPELTID: 101 min

PRODUKTIONSÅR: 2019

TAL: Arabiska

TEXT: Svenska

LAND: Saudiarabien, Tyskland

REGISSÖR: Haifaa Al Mansour

ARTIKELNR: ETS5163

4. "NYTT HOPP FÖR EN NY GENERATION"

DN

"SKARPSYNT HUMORISTISK"

SvD

"HOPPFULL ARABISK FEEL-GOOD FEMINISM"

Aftonbladet

"FARTFYLLD OCH CHARMIG OM SYSTEMSKAP"

G-P

"PEPPANDE DET ÄR MED EN STARKT HOPPFULL KÄNSLA"

MAN LÄMNAR BIOGRAFEN"

TT-Spektra

LÄROPLANSMÅL Lgr11 och Lgy11 (i urval)

Modersmål (Åk 7-9)

- Texter som kombinerar ord, bild och ljud och deras språkliga och dramaturgiska komponenter. Hur uttrycken kan samspela med varandra, t.ex. i tv-serier, teaterföreställningar och webbtexter.
- Ord och begrepp för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning.
- Skillnader i språkanvändning beroende på i vilket sammanhang, med vem och med vilket syfte man kommunicerar.
- Aktuella samhällsfrågor i områden där modersmålet talas, i jämförelse med liknande frågor i Sverige.

Religionskunskap (Åk 7-9)

- Centrala tankegångar och urkunder i världsreligionerna islam, judendom, hinduism och buddhism.
- Varierande tolkningar och bruk inom världsreligionerna i dagens samhälle.
- Sambandet mellan samhälle och religion i olika tider och på olika platser.
- Religionernas roll i några aktuella politiska skeenden och konflikter utifrån ett kritiskt förhållningssätt.
- Hur religioner och andra livsåskådningar kan forma människors identiteter och livsstilar.
- Vardagliga moraliska dilemman. Analys och argumentation utifrån etiska modeller, t.ex. konsekvens- och pliktetik.
- Föreställningar om det goda livet och den goda människan kopplat till olika etiska resonemang, t.ex. dygdetik.
- Etiska frågor samt människosynen i några religioner och andra livsåskådningar.
- Etiska begrepp som kan kopplas till frågor om mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar, t.ex. frihet och ansvar.

Samhällskunskap (Åk 7-9)

- De mänskliga rättigheterna inklusive barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen. Deras innebörd och betydelse samt diskrimineringsgrunderna i svensk lag.
- Hur mänskliga rättigheter kränks i olika delar av världen.

Religionskunskap (Gymnasiet)

- Kristendomen, de övriga världsreligionerna och olika livsåskådningar, deras kännetecken och hur de tar sig uttryck för individer och grupper i samtiden, i Sverige och i omvärlden.
- Olika människosyn och gudsuppfattningar inom och mellan religioner.
- Religion i relation till kön, socioekonomisk bakgrund, etnicitet, sexualitet.
- Individers och gruppers identiteter och hur de kan formas i förhållande till religion och livsåskådning utifrån t.ex. skriftliga källor, traditioner och historiska och nutida händelser.
- Tolkning och analys av olika teorier och modeller inom normativ etik samt hur dessa kan tillämpas. Etiska och andra moraliska föreställningar om vad ett gott liv och ett gott samhälle kan vara.
- Analys av argument i etiska frågor med utgångspunkt i världsreligionerna, livsåskådningar och elevernas egna ställningstaganden.

Samhällskunskap (Gymnasiet)

- De mänskliga rättigheterna, vilka de är, hur de förhåller sig till stat och individ och hur man kan utkräva sina individuella och kollektiva mänskliga rättigheter.
- Grupper och individers identitet, relationer och sociala livsvillkor med utgångspunkt i att människor grupperas utifrån kategorier som skapar både gemenskap och utanförskap.

Innan ni startar en diskussion kring filmen är det viktigt att läraren/ledaren går igenom handledningen och tänker på hur man ska hantera diskussionen och svaren.

INNAN NI TITTAR

Filmen utspelar sig i Saudiarabien och det är viktigt för eleverna att förstå hur det ser ut och kan vara att leva i Saudiarabien innan de ser filmen. Använd faktarutorna i filmhandledningen för att presentera landet. Börja med att fråga vad eleverna känner till och fyll sedan på med relevant fakta. Skriv en lista med elevernas reflektioner som du sparar för att senare visa för eleverna som uppföljning.

Be eleverna att fundera över likheter och skillnader mellan Sverige och Saudiarabien, så som landet skildras i filmen, medan de tittar.

Förslag på teman:

- Religionens status
- Hur de olika kvinnornas arbetssituation ser ut
- Vilken roll manliga föräldrar och släktingar har
- Musikens roll i landet och hur den påverkas av religion/tradition
- Myndigheternas agerande
- Medias agerande

EFTER FILMVISNINGEN

Minns ni?

- På vilka sätt begränsas Maryams liv av att hon är kvinna? Utgå från både hennes privata roll som hennes yrkesroll.
- Varför får inte Maryam resa till Dubai på läkarkonferensen?
- Hur ställer sig hennes systrar till hennes medverkan i kommunvalet?
- Hur använder Maryam sin abaya och niqab i filmen?
- Vilken typ av frågor får Maryam av reportern som intervjuar henne för ett tv-program? Vad svarar Maryam?

FAKTA

SAUDIARABIEN

Saudiarabien är en monarki som ligger i Asien. Statschefen och regeringschefen heter kung Salman bin Abd al-Aziz Al Saud och han har suttit vid makten sedan 2015. Huvudstaden heter Riyadh och landet har sammanlagt 33 miljoner invånare. Saudiarabien är ett konservativt land och rättsväsendet följer strikt islamisk lag och kvinnor och män åtskiljs i det mesta. När det gäller religionen är 85% av sauderna sunniter och flertalet följer en bokstavstrogen form av islam, salafism. Detta präglar samhället både privat och offentligt.

DEMOKRATI OCH RÄTTIGHETER

Kungahuset håller landet i ett järngrepp. Dödsstraff och avrättningar är vanliga och yttrandefriheten är kraftigt beskuren. Kritik mot kungafamiljen, regeringen, islam och religiösa ledare bestraffas. Dock pågår det ett generationsskifte i kungshuset och flera reformer har införts.

FÖRMYNDARSKAP

Varje vuxen kvinna i landet måste ha en manlig förmyndare, oftast en make eller släkting. Utan förmyndares tillstånd får hon inte resa utomlands eller gifta sig.

BILKÖRNING

Våren 2018 togs ett beslut att kvinnor skulle få köra bil. Innan hade Saudiarabien som enda land i världen förbjudit bilkörning för kvinnor. Beslutet om att kvinnor fick köra bil sågs som en öppning av västländerna för att få kvinnor mer delaktiga det strikta samhället.

Fakta hämtad från Landguiden, Wikipedia, samt NE

Diskutera gemensamt i klassen

- Filmens svenska titeln är "En kvinnas val" medan den engelska är "The Perfect Candidate". Varför tror ni att man valt en annan titel i Sverige, och vilken av titlarna föredrar du? Motivera ditt svar!
- När Maryam bestämmer sig för att ställa upp i kommunvalet gör hon en kampanjvideo. En av kommentarerna hon får då är: "Ska kvinnor få uttrycka sig så? En skam!" Vad tror ni personen som säger så syftar på att hon bör skämmas över?
- Vad får ni för intryck av pappan i filmen? Skiljer sig porträttet av honom från hur andra män i filmen porträtteras?
- Religionen har en stor betydelse i Saudiarabien. Vad för exempel kan man se på detta, i filmen?
- På valkampanjens möte så sker det en modevisning för abayor på en catwalk. På vilket sätt visar catwalken tecken på förändring i Saudiarabien?
- Saudiarabiens regim har genomfört vissa reformer som innebär lättnader kring regler för kvinnor i det annars så strikta Saudiarabien. Ge exempel utifrån filmen som visar på detta.

Skillnader/Likheter

Be eleverna att redogöra för de likheter och skillnader mellan Sverige och Saudiarabien, som de upptäckte när de tittade på filmen.

- Religionens status
- Hur de olika kvinnornas arbetssituation ser ut
- Vilken roll manliga föräldrar och släktingar har
- Musikens roll i landet och hur den påverkas av religion/tradition
- Myndigheternas agerande
- Medias agerande

FÖRDJUPNINGSUPPGIFTER

Klädregler – för eller emot?

Många muslimska kvinnor bär täckande kläder såsom hijab, abaya, niqab och ibland burka. Undersök hur olika muslimska kvinnor från olika länder och kulturer motiverar sina val att bära eller inte bära täckande kläder.

FAKTA

KLÄDSEL I SAUDIARABIEN

Saudierna använder sig allt som oftast av traditionell klädsel. Män bär vanligen en fotsid bomullsskjorta som kallas thwab eller dishdasha. Huvudbonaden, ghutra, är ett stort tygstycke som vikts och hålls på plats med hjälp av ett svart band gjort av kamelhår. Kvinnorna bär en liknande tunika med lösa byxor under. På offentlig plats förväntas kvinnorna vara heltäckta och klär sig då i en abaya. Det är som ett ytterplagg som vanligtvis är svart och täcker hela kroppen utom ansiktet. Till det så bär kvinnorna en nikab som täcker ansiktet utom ögonen. Hijab (sjal) förväntas bäras av kvinnor utomhus, även turister.

HIJAB

är den klädedräkt, oftast huvudduk och löst sittande heltäckande klädsel, som många kvinnor i den muslimska världen bär och som de ser som föreskriven av religionen. Ibland är användningen av termen begränsad till att omfatta enbart huvudduken.

ABAYA

är ett, vanligen svart, ytterplagg som muslimska kvinnor bär, företrädesvis på Arabiska halvön, över sina kläder. Abayan liknar burkan bortsett från att burkan täcker hela ansiktet och ögonen.

NIQAB

Slöja som täcker ansiktet och används tillsammans med huvudduk (hijab). Niqab finns i olika stilar. En del lämnar ögon och panna synliga medan andra lämnar enbart en smal springa för ögonen.

BURKA

Beteckning för traditionell klädedräkt för kvinnor med heltäckande fotsid klädnad och ansiktsslöja som bärs över övriga kläder.

Fakta hämtad från NE.se samt Wikipedia

Slöjförbud – för eller emot?

Allt fler länder i framför allt västvärlden är positiva till ett slöjförbud inom exempelvis skolan. I Frankrike klubbade man 2004 igenom ett förbud mot all religiös klädsel samt överdrivet stora religiösa symboler. En del kritiker anser dock att detta förbud bryter mot den grundlagsskyddade religionsfriheten.

Dela upp klassen i par eller i grupp och låt dem lista argument för och emot ett sådant förbud i Sverige. Försök att ta hänsyn till både skolans uppdrag och värdegrund samt eventuell lagstiftning (om tid finns). Lista sedan argumenten tillsammans i klassen.

Kvinna i Saudiarabien

Redogör för kvinnans roll i samhället. Ta fram exempel både från filmen och annan fakta (exempelvis landguiden. se eller ne.se). I din analys bör du ta med faktorer som:

- Historia under 1900-talet till och med nutid
- Sociala förhållanden
- Statsskick och politik
- Utbildning
- Yrkesmöjligheter
- Religion
- Mänskliga rättigheter

Håller du med om att det är lättare att vara kvinna i Saudiarabien i dag än för ett tiotal år sedan? Redogör för dina argument. Jämför gärna med hur det är att vara kvinna i Sverige under samma tidsperiod.

Jämställdhetsdebatten i Sverige

SCB har gett ut en skrift: "På tal om kvinnor och män – Lathund om jämställdhet 2018". Se länk nedan.

I Sverige talar vi ofta om hur jämställda vi är; men hur ser det ut egentligen? Är vi ett jämställt land? Utgå från skriften och skriv tillsammans i par ner vad ni kommer fram till. Skriften är indelad i olika områden, fördela områden över klassen. Redovisa sedan för varandra.

Saudiarabiens absoluta monarki

1932 utropades kungadömet Saudiarabien av Ibn Saud och sedan dess har makten legat i samma familjs händer. Landet är till skillnad från Sverige en absolut monarki (i Sverige har vi konstitutionell monarki). Kungen är Salman bin Abdul Aziz, men i praktiken är det Saudiarabiens kronprins Mohammed bin Salman som styr.

Gör ett personporträtt över Mohammed och lista de reformer han genomfört och vad de inneburit dels för kvinnornas situation i Saudiarabien men även dels för hela landets befolkning.

Opponenterna i Saudiarabien

Jamal Khashoggi och Raif Badawi är två män som kritiserat regimen i Saudiarabien. Ta reda på fakta om dem och diskutera tillsammans på vilket sätt de har brutit mot de saudiska lagarna. Vad hände med dem efteråt och hur västvärlden har uppmärksammat deras öden?

Skillnader inom religion

I Saudiarabien är drygt 95 procent av befolkningen sunniter, främst wahhabiter. I östra provinsen finns det en minoritet av shiiter. Den religiösa inriktningen har fått enorm betydelse för det politiska styret. Ta reda på skillnader mellan sunniter, shiiter samt vad den religiösa inriktningen wahhabiter innebär. Diskutera tillsammans hur ni tror det påverkar landets utveckling.

FAKTA

ABSOLUT MONARKI

Statsskick där en furste innehar alla befogenheter utan sidoordnade politiska organ eller fortlöpande kontroll.

KONSTITUTIONELL MONARKI

Statsform där en kung eller drottning är statschef med strikt begränsade befogenheter enligt författningen (konstitutionen).

SHARIA

Sharia är enligt islam den gudomliga lagen, dvs. den vägledning som Gud ger människorna och som har uppenbarats för profeterna. I alldagligt språkbruk används ordet också om det islamiska rättssystemet, fiqh. Förhållandet mellan sharia och lagstiftningen i staten är en starkt debatterad fråga i den muslimska världen. I några stater utgör en viss tolkning av sharia enligt någon av islams rättsskolor landets lag (t.ex. i Saudiarabien) eller överordnas landets lagstiftning (så t.ex. i Iran); i andra utgör "sharias principer huvudkällan för lagstiftningen" (så enligt Egyptens grundlag). Även i stater med sekulär lagstiftning kan särskilt familjerätten utgöra en tolkning och tillämpning av regler ur sharia. S.k. islamistiska rörelser kräver att statens lagar skall vara i enlighet med sharia, medan sekularistiska opinioner kräver en åtskillnad mellan statens lagar och det religiösa regelsystemet, som då anses gälla individens egen etik.

Fakta hämtad från NE.se

Religionen i vardagen

Religion fyller en viktig funktion i många människors identitet. Arbeta i par och försök att komma på i vilka sammanhang som religionen spelar roll för identiteten. Jämför ett religiöst land som Saudiarabien och ett sekulariserat land som Sverige.

LÄNKAR

Statistiska centralbyrån

www.scb.se

Sök på "På tal om kvinnor och män 2018"

Skolverket

www.skolverket.se

Sök på "Lgr11" och "Lgy11"